

2016

SANSKRIT

(Major)

Paper : 1.2

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks
for the questions

1. Answer as directed :

1×6=6

নির্দেশ অনুসৰি উত্তৰ লিখা :

(a) In which বংশ: Raghu was born?

বঘুৰ জন্ম কোন বংশত হৈছিল ?

(b) The division of *Raghuvamśam* is known as

সর্গ: / परिच्छेद: / अंक:

(Write the correct answer)

'बघुवमंशम्'ৰ বিভাগ সর্গ: / परिच्छेद: / अंक: হিচাপে
জনাজাত।

(শুদ্ধ উত্তৰটো লিখা)

(c) Derive the word 'निशाम्य' or 'गन्तुम्'.

'निशाम्य' অথবা 'गन्तुम्' শব্দৰ নিৰ্বচন লিখা।

(2)

(d) Who was the wife of Dilīpa?

দিলীপৰ পত্নী কোন আছিল ?

(e) Why did Dilīpa go to the hermitage of Vasiṣṭha?

ৰজা দিলীপে বশিষ্ঠৰ আশ্রমলৈ কিয় গৈছিল ?

(f) ক _____ বঁহা।

(Fill in the blank)

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা।)

2. (a) Quote from memory any one verse of the *Raghuvamśam*.

2

‘বঘুবংশম্’ কাব্যৰ যি কোনো এটা শ্লোক মুখস্থ লিখা।

(b) Who are referred to as जगतः पितरौ in the very First Verse of *Raghuvamśam*?

2

‘বঘুবংশম্’ৰ প্ৰথম শ্লোকত ‘জগতঃ পিতরৌ’ বুলি কাক কাক বুজোৱা হৈছে ?

3. Elucidate any one of the following :

5

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো এটিৰ ভাৱাৰ্থ লিখা :

(a) सहस्रगुणमुत्सृष्टमादत्ते हि रसं रविः।

(b) तितीर्षुर्दुस्तरं मोहाद्बुधेनास्मि सागरम्।

(3)

4. Answer any one of the following :

10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো এটিৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Describe the virtues and qualities of the kings of Raghu dynasty.

বঘু বংশৰ ৰজাসকলৰ গুণবাজিৰ আলোচনা কৰা।

(b) Give the description of the journey of Dilīpa to the hermitage of Vasiṣṭha.

বশিষ্ঠৰ আশ্রমলৈ দিলীপৰ যাত্ৰাৰ এটি বৰ্ণনা দিয়া।

5. Explain with reference to the context any two of the following :

5×2=10

প্ৰসঙ্গ উল্লেখ কৰি তলত দিয়া শ্লোকৰ যি কোনো দুটাৰ ব্যাখ্যা কৰা :

(a) तं वेधा विदधे नूनं महाभूतसमाधिना।

তথাহি সৰ্বৈ তস্যাসন্ পরার্থৈকফলা गुणाः॥

(b) प्रजानां विनयाधानाद् रक्षणाद् भ्रणादपि।

স পিতা পিতরস্তাসা কেবল জন্মহেতবঃ॥

(c) लोकान्तरसुखं पुण्यं तपोदानसमुद्भवम्।

সন্ততিঃ শুদ্ধবঁহা হি পরত্ৰেহ চ শর্মণে॥

6. Answer as directed : 1×4=4

নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ লিখাঁ :

(a) How many Acts are there in the *Swapnavāsavadattam*?

‘স্বপ্নবাসৱদত্তম্’ নাটকত কিমানটা অঙ্ক আছে?

(b) Who is the hero of *Swapnavāsavadattam*?

‘স্বপ্নবাসৱদত্তম্’ নাটকৰ নায়ক কোন?

(c) “মোহগতঃ _____ হৃদয়মিব মে হৃদয়ম্।”

(Fill in the blank)

(খালী ঠাই পূৰণ কৰাঁ)

(d) What is the name of Vidūṣaka of *Swapnavāsavadattam*?

‘স্বপ্নবাসৱদত্তম্’ৰ বিদূষকৰ নাম কি?

7. Write short answers to the following questions :

2×3=6

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ সংক্ষিপ্ত উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Explain the title of *Swapnavāsavadattam*.

‘স্বপ্নবাসৱদত্তম্’ নামটিৰ তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰাঁ।

(b) Define কাম্বুকীয়ঃ.

কাম্বুকীয়ৰ লক্ষণ লিখাঁ।

(Continued)

(c) Write the benedictory verse of *Swapnavāsavadattam*.

‘স্বপ্নবাসৱদত্তম্’ৰ নাস্তী শ্লোকটি লিখাঁ।

8. Elucidate any one of the following : 5

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো এটাৰ ভাৱাৰ্থ লিখাঁ :

(a) न उत्क्रम्य गच्छति विधिः सुपरीक्षितानि।

(b) चक्रारपंक्तिरिव गच्छति भाग्यपंक्तिः।

9. Answer any one of the following : 10

তলৰ যি কোনো এটি প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Sketch the character of Udayana as a hero, as a king and as a husband.

নায়ক, ৰজা আৰু স্বামী হিচাপে উদয়নৰ চৰিত্ৰ বিশ্লেষণ কৰাঁ।

(b) Give an estimate of *Swapnavāsavadattam* as a নাটক.

নাটক হিচাপে ‘স্বপ্নবাসৱদত্তম্’ৰ মূল্যায়ন কৰাঁ।

10. Explain with reference to the context any two of the following : 10

তলৰ শ্লোকবোৰৰ যি কোনো দুটাৰ প্ৰসঙ্গ উল্লেখ কৰি ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) दुःखं त्यक्तुं बद्धमूलोऽनुरागः

स्मृत्वा स्मृत्वा याति दुःखं नवत्वम्।

यान्ना त्वेषा यद्वিমुच्येह बाष्पं

प्राप्तानृष्या याति बुद्धिः प्रसादम्॥

- (b) सविश्रमो ह्ययं भारः प्रसक्तस्तस्य तु श्रमः।
तस्मिन् सर्वमधीनं हि यत्राधीनो नराधिपः॥
- (c) नैवेदानीं तादृशाश्चक्रवाका
नैवाप्यन्ये स्त्रीविशेषैर्वियुक्ताः।
धन्या सा स्त्री यां तथा वेत्ति भर्ता
भर्तृस्नेहात् सा हि दग्धाप्यदग्धा॥

11. Explain the following Sūtras (any four) : 10

तत्र सृष्टवोऽव व्याख्या कर्वां (यि कोनो ङविजे) :

आदिरन्त्येन सहेता; तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम्; हलन्त्यम्;
उच्चैरुदात्तः; सुप्तिङन्तं पदम्।

***